

**Təqsirsizlik prezumpsiyanın pozulması sahibkarların
iştirak etdikləri məhkəmə proseslərinə və onların
biznesinə necə təsir edir?**

ABİL BAYRAMOV

Bakı
28 oktyabr, 2016

Təqsirsizlik prezumpsiyası nədir?

- Təqsirsizlik prezumpsiyasına əsasən cinayət törədilməsində təqsirləndirilən hər bir şəxs, onun təqsiri qanunla nəzərdə tutulan qaydada sübuta yetirilməyibsə və bu barədə məhkəmənin qanuni qüvvəyə minmiş hökmü yoxdursa, təqsirsiz sayılır. Şəxsin təqsirli olduğuna əsaslı şübhələr olsa belə, onun təqsirli bilinməsinə yol verilmir.

İşgüzar nüfuz nədir?

- İşgüzar nüfuz dedikdə, fiziki və hüquqi şəxsin peşəkarlıq keyfiyyəti və ictimai fəaliyyəti haqqında formalaşmış müsbət ictimai rəy başa düşülür.
- Hüquqi şəxsin işgüzar nüfuzuna o zaman qəsd edilir ki, onun təsərrüfat fəaliyyəti və s. funksiyaları barədə yanlış məlumatlar yayılır, haqsız rəqabət üsul və vasitələrindən istifadə olunur (təsərrüfat fəaliyyətinin nüfuzdan salınması və təqlidi, istehlakçıların çaşdırılması və s.) və s.

İşgüzar nüfuzun ləkələnməsi nələrə səbəb ola bilər?

- Sahibkarlıq subyektinin tərəf olduğu mübahisə üzrə məhkəmə baxışı zamanı ədalətli qərarın qəbul edilməsi imkanlarının azalması
- Sahibkarlıq subyektinin istehsal etdiyi mal və xidmətlərdən imtina olunması nəticəsində gəlirlərinin azalması.
- Sahibkarlıq subyektinin bazarda yerini itirməsi və fəaliyyətinə xitam vermək məcburiyyətində qalması.

İşgüzar nüfuzu necə qorumalı?

- Sahibkarlıq subyekti onun işgüzar nüfuzunu ləkələyən məlumatların məhkəmə qaydasında təkzib olunmasını tələb edə bilər, bu şərtlə ki, həmin məlumatları yaymış şəxs onların həqiqətə uyğun olduğunu sübuta yetirməsin. Faktik məlumatlar natamam dərc edildikdə də, əgər bununla şəxsin şərəfinə, ləyaqətinə və ya işgüzar nüfuzuna toxunulursa, eyni qayda tətbiq edilir.
- Əgər sahibkarlıq subyektinin işgüzar nüfuzunu ləkələyən məlumatlar kütləvi informasiya vasitələrində yayılmışdırsa, həmin kütləvi informasiya vasitələrində də təkzib edilməlidir. Əgər göstərilən məlumatlar rəsmi sənədə daxil edilmişdirsə, həmin sənəd dəyişdirilməli və bu barədə marağı olan şəxslərə məlumat verilməlidir. Digər hallarda təkzib qaydasını məhkəmə müəyyənləşdirir.

İşgüzar nüfuzu necə qorumalı?

- Kütləvi informasiya vasitələrində hüquqlarına və ya qanunla qorunan mənafelərinə toxunan məlumatlar dərc edilmiş sahibkarlıq subyektinin həmin kütləvi informasiya vasitələrində öz cavabının dərc edilməsi hüququ vardır.
- İşgüzar nüfuzunu ləkələyən məlumatlar yayılmış sahibkarlıq subyektinin həmin məlumatların təkzibi ilə yanaşı, onların yayılması nəticəsində vurulmuş zərərin əvəzinin ödənilməsini tələb etmək hüququ vardır.
- Əgər sahibkarlıq subyektinin işgüzar nüfuzunu ləkələyən məlumatları yaymış şəxsi müəyyənləşdirmək mümkün deyildirsə, barəsində bu cür məlumatlar yayılmış şəxsin (fiziki və ya hüquqi şəxsin) ixtiyarı var ki, həmin məlumatların həqiqətə uyğun olmayan məlumatlar sayılmasını tələb etsin.

Pozuntuya aid nümunələr

- Saxta əmtəənişanı ilə işləyən sex aşkarlandı – Xəzər TV, 7 sentyabr 2016-cı il, Ana xəbər bülleteni, saat 21:12
- Yararsız məhsullar məhv edildi – Monitoring (<http://axar.az/news/60956>)
- Bakıda “leş şəbəkəsi”ni kim himayə edir? (<http://365.az/az/view/14445/yol-polisi-yoxsa-aile-biznesi-ramiz-zeynal-ov-eras-bitir/?#.WBEDVS2LRnl>)
- GEM tərəfindən aparılan yoxlamalar zamanı bir sıra obyektlərdə sanitariya sahəsində nöqsanlar aşkar edilmişdir (<http://sehiyye.gov.az/xeberler/40-gem-trfindn-aparlan-yoxlamalar-zaman-bir-sra-obyektlrd-sanitariya-sahsind-nqsanlar-akar-edilmidir.html>)
- Nabrandakı «Atlant» və «Malibu» istirahət mərkəzlərində yoxlama aparılıb, qanun pozuntuları aşkarlanıb (<http://www.live.az/index.php?newsid=2477>)

Diqqətinizə görə təşəkkür edirik!